

Foto: Martin Nikodym

Doufáme, že jsme Vám přiblížili alespoň některé živočišné a rostlinné druhy, které v parku Daleška můžete spatřit.

Hmyzí hotel
v parku
Daleška,
vybudovaný
na veřejné akci
pořádané ČSOP
Velké Popovice.

**„Pokud žiješ v souladu s přírodou, nikdy nebudeš chudý.
Pokud žiješ podle mínění lidí, nikdy nebudeš bohatý“.**

Seneca Lucius Annaeus

Foto: Martin Nikodym

**Zaměřte se i na okolí svého domova. Víte co v něm žije
a roste? Pozorně naslouchejte a rozhlížejte se kolem sebe,
příroda se Vám jistě odvděčí svou pestrou jedinečností.**

Foto: Martin Nikodym

Zdroje: ČSOP Velké Popovice, 2018: Brožura o živočiších a rostlinách v přírodním parku Velkopopovicko J. Doležalová, E., Tywoniaková; 2014: Kulturní dědictví Velkopopovicka, Tria, v.o.s.; Text: Eva Šrailová, Jan Weger, Andrea Lichtenbergová; Grafika: Petra Jirkovská

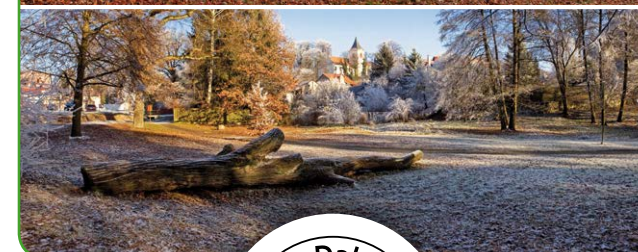
Vyrobila obec Velké Popovice v roce 2021.

Infocentrum Velké Popovice: Masarykova 38, 251 69 Velké Popovice,
T: 734 446 450, E: infovelkepopovice@gmail.com, www.velkepopovice.info

PARK DALEŠKA

**Pozorujme přírodu
v parku Daleška**

Milí návštěvníci a pozorovatelé okolní přírody,

v samém středu naší obce se nachází park Daleška, který je tvořen zalesněným stejnojmenným kopcem a údolím s mokřinami, rybníky a tůňemi. Park nese své jméno podle vrchu Daleška s viditelnými valy, které kdysi údajně sloužily jako ochrana před zvěří či nechtěnými hosty. Na ostrohu kopce Daleška byla situována starší tvrz, která je poprvé zmíněna v roce 1417. Její vznik se dá předpokládat před polovinou 14. století. Celé tvrziště bylo obehnané příkopem širokým až 15 metrů a na jižní straně doplněným vnějším valem. Na východní okraji kopce můžete rozpoznat zbytky opevnění. Samotné jádro tvrže mělo obdelníkový půdorys o rozměrech 25 x 30 metrů. Zánik tvrže je dosud neprobádaným tajemstvím. Na kopci Daleška stávala také sakrální stavba – kaple svatého Prokopa. Poprvé je zmiňována v roce 1718. Na den sv. Prokopa se v kapli konávala pouť. Při severozápadním úpatí Dalešky se nachází Farský rybník a největším rybníkem v parku je Klášterní rybník, který je spojován s mladší tvrzí. V současnosti park slouží zejména k odpočinku a relaxaci místních obyvatel i návštěvníků.

Budte zde srdečně vítáni!

Významný migrační biokoridor

Park Daleška tvoří nejen vstupní bránu do přírodního parku Velkopopovického, ale je i významný migrační biokoridor pro živočichy a rostliny. Prostředí parku bylo příznivě ovlivněno revitalizací Klášterního rybníka v roce 2009 a následně revitalizací části Mokřanského potoka. V roce 2012 byly odstraněny betonové panely, které tok svíraly a došlo k vytvoření přírodně blízkých meandrů a průtočných i neprůtočných tůní. Na tuto proměnu zareagovala celá řada živočichů. V průběhu celého roku zde můžete pozorovat např. vážky, šidélka, skokany či užovky, v podvečer nebo nad ránem pak srnky, netopýry, ale i sovy včetně puštíků. Při troše štěstí můžete spatřit i „létající drahokam“ ledňáčka říčního, který je symbolem celého přírodního parku.

(Leipicopus medius)
Foto: Janice Forry

(Sitta europea)
Foto: Vladimír Chramosta

(Podiceps cristatus)
Foto: Vladimír Chramosta

(Tetradontophora bianensis)
Foto: Roman Sauer

(Anguis fragilis)
Foto: Vladimír Chramosta

(Bufo bufo)
Foto: Vladimír Chramosta

(Betonica officinalis)
Foto: Jan Pokorný

(Capreolus capreolus)
Foto: Vladimír Chramosta

(Strix aluco)
Foto: Vladimír Chramosta

(Anemone nemorosa)
Foto: Jan Pokorný

(Apis)
Foto: Roman Sauer

(Enallagma cyathigerum)
Foto: Martin Nikodym

Důležitost biodiverzity

Z důvodu podpory biodiverzity není travní porost parku v posledních letech ve vegetačním období sekán najednou, ale po částech. Tím se zvyšuje druhová a prostorová pestrost lučních organismů a jejich společenstev. Vzrostlé traviny snižují také přehřívání povrchu a příznivě ovlivňují i tzv. malý vodní cyklus.

Příroda v průběhu celého roku

Na území parku je umístěno několik hníznic buděk, které je ideální pozorovat zejména na jaře (budka pro puštíka, budky typu „sýkorník“, dále budka pro netopýry i veveryky). Podívejte se kolem sebe, zda alespoň některou z nich naleznete? Od jara až do pozdního podzimu je živo také u vodních ploch. Do prostoru parku byl umístěn i hmyzí hotel, který má připomenout důležitost bezobratlých živočichů. Při troše trpělivosti naleznete důkaz o osídlení hotelu včelami samotářkami. Neméně zajímavé je zkoumání života pod kameny. Stonožky, mnohonožky, žížaly, chvostokoci, bakterie, houby a další organismy zajišťují přeměnu látek a provzdušnění v půdě. Mají tudíž velký vliv na její kvalitu a úrodnost. V zimě nezapomeňte na opeřence, kteří neodletěli do teplejších krajin. Nasypte jim do krmítka, které je v parku umístěno. Když pak chvíli počkáte opodál, můžete pozorovat více než 35 ptačích druhů. Vhodnou potravou jsou slunečnicová semena, buď nasypaná samostatně nebo ve směsi s ovsem, pšenkou či pšenicí. Rozhodně do krmítka nedávejte zbytky jídel!

Ptáci pozorovaní v Dalešce 2018 – 2020 (Janice Forry, Jan Weger):

ažant obecný, brhlík lesní, červenka obecná, čížek lesní, dlabek tlustozobý, drozd kvičala, drozd zpěvný, holub hřivnáč, hrdlička zahradní, hyl obecný, káně lesní, kos černý, krahujec obecný, ledňáček říční, mlynářik dlouhoocasý, pěnkava jikavec, pěnkava obecná, rehek zahradní, sojka obecná, stehlík obecný, straka obecná, strakapoud prostřední, strakapoud velký, sýkora babka, sýkora koňadra, sýkora lužní, sýkora modřínka, sýkora parukářka, sýkora uhelníček, šoupálek dlouhoprstý, špaček obecný, volavka popelavá, zvonek zelený, žluna zelená

(Carduelis carduelis)
Foto: Janice Forry

(Picus viridis)
Foto: Vladimír Chramosta

(Tachybaptus ruficollis)
Foto: Vladimír Chramosta

Pozor na invazivní druhy

Park si za svůj domov vybraly i některé invazivní druhy – intenzivně se rozšiřující nepůvodní druhy jako např. nutrie říční a křídlatka sachalinská. Nutrie unikají z domácích chovů a při přemnožení mohou poškozovat břehovou vegetaci příp. hráze rybníků. Jejich intenzivní krmení proto není doporučováno. Křídlatka je oproti nutriím vnímána vyloženě negativně, protože je schopná vytlačit naše domácí druhy na velkých plochách, zejména podél vodních toků. V parku je snaha o její eliminaci opakovaným mechanickým odstraňováním.

Torza stromů

Na hrázi Klášterního rybníka nelze přehlédnout památné stromy. Jde o dva duby letní (Quercus robur) a čtyři lípy srdčité (Tilia cordata). U Farského rybníka zase stojí krásný exemplář habru obecného (Carpinus betulus). Pokud strom představuje reálné riziko pro bezpečnost ve svém okolí, není vždy jediným řešením jeho pokácení. Vhodnou alternativou může být vytvoření stromového torza, popř. vysokého pařezu. Stále se jedná o živý organismus, který poskytuje důležitý biotop i útočiště pro celou řadu organismů jako jsou např. různé druhy hub, bezobratlé živočichy, drobné obratlovce, mechy a lišejníky. Důvodem snížení koruny památné lípy srdčité v roce 2015 byla její špatná zdravotní kondice způsobená zejména dřevomorem kořenovým. Ponechání torza bylo kompromisem mezi zajištěním bezpečnosti pro kolemjdoucí a uchováním života na strom vázaného. Obdobně funguje i kmen stromu ponechaný na místě. Některé stromy jako jsou např. topoly, lípy a jirky zároveň dobře regenerují a brzy vytvářejí sekundární menší koruny.

Ať je zima nebo léto na dendrofon, který je umístěn v parku, si můžete zahrát celoročně. Rozezvučte různé druhy dřev, nejlépe s cítem!

(Accipiter nisus)
Foto: Vladimír Chramosta

(Carduelis spinus)
Foto: Vladimír Chramosta

(Mycastor coypus)
Foto: Vladimír Chramosta